

ВЕЖИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ДЕБЕЉАЧА, СЕПТЕМБАР 1997.
БРОЈ 412

КАНДИДАТ ЗА ПОСЛАНИКА У СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ЗОРАН САВАНОВ

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР ПДС ФО „МОДА“, ДЕБЕЉАЧА
ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СРС КОВАЧИЦА

КАНДИДАТ ЗА ПОСЛАНИКА У СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Зоран Саванов, рођен 15.05.1959 године у Београду, СО Савски Венац, од оца Миливоја и мајке Лидије, осмогодишњу школу завршио у Дебелачи, средњу кожарско-техничку школу, смер: кожарски техничар, завршио у Београду 1978 године.

Ожењен, супруга Олгица и има три сина: Данијела, Дејана и Стефана.

Запослен у ПДС ФО „МОДА“, Дебелача на радном месту генералног директора.

Председник је ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ Ковачица.

Члан је ОКРУЖНОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ЈУЖНОГ БАНАТА.
Председник је Скупштине месне заједнице Дебелача.

Учесник је рата за Српске земље од маја 1991 године до 10.02.1992 године (Книнска Крајина и Западна Славонија).

РАЗГОВОР СА ЗОРАНОМ САВАНОВ, КАНДИДАТОМ ЗА ПОСЛАНИКА У СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

*Господине Саванов, поставио бих Вам низ питања, прво, личне природе, ако дозвољавате?

-Да, свакако, само изволите.

*Брачно стање...

-Ожењен, изузетно сретно, моја супруга, Олгица, веома пажљива и разумна особа у делу мојих радних обавеза и мог политичког ангажовања, добра мајка, како мојој деци, тако и нашем детету, без питања, одмах да разјаснимо, Данијел и Дејан су ми синови из првог брака, а син Стефан рођен у браку са Олгицом.

*Имовинско стање...

-Не довршена породична кућа, сада живим као подстанар.

*Хоби...

-Волим све врсте оружја; сматрам да и добро рукујем са истим.

*Навијате?

-За Звезду и звездине „Делије... Првена Звезда ми је у срцу, мој покојни отац ме је као клинца водио на „Маракану...“ нешто мало сам у пионирима почео да тренирам у Звезди, захваљујући господину Бори Костићу и Маравићу, који су тада били тренери пионира, а посебно захваљујући једном београдском бојом Бошко Томићу, званом „Бошко-Сода...“ нисам био стрпљив и ту сам где сам.

*Омиљени певачи...

-Цеца и покојни Тома Здравковић.

*Војску сте одслужили?

-Да, одслужио сам је у Словенији, Љубљана, 1979/80 год. Рођ: основна пешадијска обука у воду за против специјална дејства.

ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

*Ваша политичка каријера...

-Био сам члан СКЈ, од 1979 год. до 1984 год. или 1985 год., политички мирујем до септембра 1990 год. када се укључујем у рад Српског четничког покрета, од 27.03.1991 год. постајем члан Српске радикалне странке, што сам и данас.

*Политички циљ...

-Српска радикална странка да освоји власт у Србији. Др Војислав Шешељ да постане председник Републике и формирање државе: Република Велика Србија.

*Где сте ту Ви, 1993 године били сте кандидат за републички парламент?

-Члан сам Српске радикалне странке, поштујем и извршавам све одлуке виших органа странке, дисциплиновано, вероватно „неко...“ процењује моје досадашње ангажовање, тако да сам за сада само кандидат за посланика у Скупштину Републике Србије, нека тако и остане.

РАДИКАЛИ ОСВАЈАЈУ ВЛАСТ

*Како то да су радикали

освојили власт у Месној заједници Дебелача 1993 године и Ви тада бирали за председника Скупштине?

-Молим Вас, морам да истакнем, да, када се говори о месној заједници на селу и о месној заједници у граду, не може бити никакo исто. Градска месна заједница не решава проблематику грађана, већ то чини општина, док то са месним заједницама на селу није случај, оне решавају комплетну проблематику живљења грађана на селу.

Када се говори о Дебелачи, мора се рећи да то није обично село у Србији, вишенационална средина, где су Срби у мањини, од 1938-1993 године постоји је кључ, Србин није могао бити председник села, председник савета, у новије време председник Скупштине, вероватно је тај кључ постојао само за Србе, радикали су тај „обичај...“ звани кључ, прекинули. Замислите педесетпет година, пола века, нигде Срба у Србији и што је најгоре да то никоме, па ни самим Србима не засмета.

Ми, Српски радикали сматрамо да то не сме бити тако, националне мањине имају своја права и ми као народ смо дужни да штитимо њихова права и слободу, али никако не на уштрб народа, Закона који су важећи у Србији. Како смо дошли на власт? Политичким радом, својим актуелним програмом, изашли смо на изборе, „десио се народ...“ грађани су нас бирали, како друиче?

А како сам ја биран за председника, од двадесет и четири присутна члана ново изабране Скупштине за мене је гласало свих двадесет и четири члана, како и зашто, то морате питати њих. Евидентан је мој рад у протекле четири године, очигледно, да, им је избор био прави.

РАДИКАЛИ ДЕМОКРАТСКИ ОРЈЕНТИСАНИ

*Какав је национални састав Скупштине?

-Месне заједнице су интересне заједнице свих грађана, ми смо 1993 године обезбедили вишенационални састав Скупштине, дванаест чланова Скупштине су Срби, а тринаест чланова Скупштине су националне мањине, дванаест Мађара и један Циганин. Србија је држава са најповољнијим демократским оријентацијама у погледу права грађана, као и права националних мањина.

*Да ли постоји сукоб између Срба и Мађара у Скупштини месне заједнице, у селу Дебелача?

-Нема никаквог сукоба, никакве националне нетрепелјивости, бар нема код Срба, сматрам да их нема ни код врбине Мађара. Месни одбор Српске радикалне

странке Дебелача има међу члановима Мађаре, Словаче, Цигане, па чак и Шиптаре, председник Месног одбора је Мађар, Ференц Пато, изузетан човек, ратник, добровољац, Зар Вам то не говори каква је Српска радикална странка?

ДЗВМ ПРОТИВ ГРАЂАНА ДЕБЕЛАЧЕ

*Ипак Вас морам поново питати: Какав сукоб постоји, прича се...

-Прецизно сам Вам одговорио на претходно питање, одговорићу Вам и на ово питање. Сукоб постоји само у политичкој борби.

Ми, Српски радикали не тргујемо са националним и државним интересима, не дозвољавамо сепаратистичким организацијама да сепаратно делују на територији Србије, а то је, зна се, тежња ових маргиналних, малих, сада и расцепканих у више још мањих група, као што су ДЗВМ, СВМ, ДС, коалиција Војводине и остали којима је дозвољено деловање у Србији. Није спорно да је Војводина специфична област, да у њој живи чак 24 нације, да су Мађари релативно бројна мањина, да је Војводина имала специфичан историјски и културни развој, то свакако, пред Српску радикалну странку ставља низ проблема и захтева суштиност и специфичност у њиховом решавању. Српска радикална странка, Општински одбор у Ковачици је спречио сва негативна деловања ових странака, пре свега ДЗВМ-а у Дебелачи, а у последње време СВМ-а, ДС и СПО-а, као обичне привеске, овим, мађарским националистичким организацијама. Морам Вам споменути као пример, како делује ДЗВМ против грађана Дебелаче, па и својих суграђана мађарске националности. У фебруару 1996 године, одборник ДЗВМ-а у Скупштини општине Ковачица, господин Керекеш Имре, грађанин Дебелаче, предлаже Извршном одбору Скупштине да се привремено обуставе припадајућа финансијска средства из буџета Месној заједници Дебелача, само зато што је председник Скупштине Србин, Српски радикал, све док се не спроведу ванредни избори за органе месне заједнице, не сагледавајући колико штете, он као предлагач и његова странка ДЗВМ, наносе грађанима Дебелаче. Привремено обустављање припадајућих финансијских средстава још увек траје, више од годину и по дана, грађанима Дебелаче је ускраћено, укинуто око 100.000,00 динара.

ДРЖАВНИ И НАЦИОНАЛНИ
ИНТЕРЕС

*Господине Саванов, уколико

на предстојећим изборима будете изабрани за посланика у Скупштину Републике Србије, а Српска радикална странка освоји власт, шта ће бити прво што ћете Ви учинити?

-Предложићу да се реши статус прогнаних лица и избеглица из бивших Република, да им се призна статус равноправних грађана; Савезне Републике Југославије, да им се реши питање држављанства у веома кратком року.

-Захтеваћу да се реши питање ратних-војних инвалида овога рата, а да се преиспита одлука о амнестији свих оних који су избегли војну обавезу.

-Ми, Српски радикали утврдићемо државни и национални интерес, а ја ћу лично захтевати да се свакој организацији забрани рад ако не поштује или на било који начин угрози утвђене интересе.

-Залагаћу се за слободу вероисповести.

-Залагаћу се за права националних мањина која им гарантује Устав и закон.

МАГЛА ИЗНАД МОЧВАРЕ

*Шта Ви кажете о власничкој трансформацији?

-Власничка трансформација-приватизација је, вероватно, јер се опет спомиње, предизборна кампања СПС-а како каже Вучелић, да њима није до власти, већ да они морају остати на власти како би спровели свој економски програм опоравка, реформу, Србије. Најављена приватизација се неће никада спровести, и због накарадности кључним законским приступима, због тога што је непостојећа друштвена својина извор њихове моћи, али и због укупног политичког и идеолошког амбијента у коме ће се евентуално спроводити, те ће и овог пута бити само „магла изнад смрдљиве мочваре...“

ПРАВА, АЛИ И ОБАВЕЗЕ

*Како смо већ доста тога чули о националним мањинама, а Ви живите у таквој средини, реште још нешто...

-Не знам шта то очекујете да Вам кажем, па ћу Вам рећи, да Српска радикална странка, као и ја, сматра да питање националних мањина и заштита њихових права и слобода представља један од принципа равноправности и једнакости грађана, и значајан показатељ степена развијених демократских односа у једној држави. Сматрам да је правично и разумно да се грађанима, који се по нечему разликују (нашија, вера и сл...) и обезбеди право на очување те своје посебности. Само, морам констатовати, најжалост, захваљујући комунистичком, Брозовом, режиму, у претходних 50 година пред-

ставници већинског народа, искључиво Срби, били су угро-жени, а припадници националних мањина повлашћени и привилеговани, посебно они који су учествовали у власти или јој били блиски по свим могућим измишљеним линијама (рођачким, клановским и сл.). Српска радикална странка као странка изразите демократске оријентације, учиниће све да права националних мањина буду загарантована највишим правним актима, али никако на уштрб већинског народа. Подсетимо их и на њихове обавезе.

САМО ПРАВНА ДРЖАВА!

*Косово и Војводина...

-Према Косову и Војводини треба се односити параметрима правне државе. Правна држава која својим националним мањинама даје права која немају ни једне мањине у свету, има право да од тих мањина тражи да поштују постојеће законе. Иначе, правна држава има своје начине и методе да заштити државу. Ми, Српски радикали искључиво заступамо правну државу, сматрамо да су Косово и Војводина искључиво проблем, ако проблема има и буде, српског народа и српске државе, и да га само српска држава мора и треба решавати, на начин који је уобичајен у цивилизованом свету. Они који немају наше држављанство треба да га стекну у складу са важећим законима, у случају да га не могу стећи морају напусти територију СРЈ. То исто ради Немци, Италијани, Енглези, Американци... зашто то исто не би смо урадили и ми?

Веома се добро зна да Косово никада није била територија било какве албанске државе, веома се добро зна да су Косово и Војводина интегрални део српске државе, историје, културе. Покретање питања аутономије Косова и Војводине је начин да се разбије српска држава, српски народ, јер онај ко жели да влада Балканом мора да разбије српску државу у Србију.

РАДИКАЛИ МЕНЈАЈУ ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

*Споменули сте аутономију, шта са аутономашима?

-Косово има сепаратисте, а Војводина аутономаше, остатке поражених снага из „војвођанских догађања народа... Појединци су одмах ухватили прикључак са „новим политичким покретом... СПС-ом, а док је већина остала по страни. Данас су они, углавном сви, инфилтрирани у партији која је на власти, јер су они навикли да владају. Њихов повратак преко СПС-а се и те како осећа у Војводини. СПС прихватањем ових и оваких „истрошених“, комунистичких политичара своди своје учешће у политичком животу на борбу на искључиву власт или за очување искључиве власти, чак и са „аутономашима“, у својим редовима, против који су се сада већмањина, социјалисти борили.

Аутономаша користе СПС, и сада, већ, сасвим слободно настављају спровођење својих идејних опредељења, они с једне стране, а група за Војводину с друге стране. Чини ми се да, ако, овог пута устане „кука и мотика...“ Време ће, међутим, показати да ће и овде, као и у свим бившим социјалистичким земљама, странка умерене десне оријентације, у нашем случају, Српска радикална странка, одиграти кључну улогу у процесу потпуне промене система.

*На крају какву би поруку упутили бирачима Јужног Баната?
-Једно је сигурно. Што су ближи републички избори, популарност др Војислава Шешеља и Српске радикалне странке све је већа, па бих позвао домаћине, све вредне, искрене и поштене грађане да изађу на изборе 21. септембра и гласају. Свој глас нека дају радикалним променама.

С.Јовановић

ДЕСИЛО СЕ У ДЕБЕЉАЧИ

СПРОВЕДЕНИ ИЗБОРИ У СЕЉУ ДЕБЕЉАЧА

Месна заједница Дебељача спровела редовне изборе чланова за Скупштину месне заједнице.

Први круг избора одржан је 03.08.1997 год., изашао је изузетно мали број бирача, свега 16.40 процената. За петнаест дана одржан је други круг избора, 17.08.1997 године, одзив бирача је био нешто већи, од 4397 бирача изашло је на гласање и дало свој глас 1082, што је 24.60 процената.

У проценом сазиву Скупштине месне заједнице Српска радикална странка је била заступљена са своја пет члана, председник Скупштине Зоран Саванов, члан Извршног одбора Ференц Пато, члан Извршног одбора Слободан Ивановић, члан Извршног одбора Михајло Велимировић члан Скупштине Стевица Мидићев. На овим изборима грађани Дебељаче су гласали за седам чланова Српске радикалне странке, и то за: Милана Шимшић, Зорана Саванов, Михајла Велимировић, Ратка Шимшић, Зорана Горчић, Милана Ановић и Драгана Чешљар.

„КОАЛИЦИЈА“, КАТАСТРОФАЛНО ИЗГУБИЛА

На Изборима за чланове Скупштине месне заједнице Дебељача Српска радикална странка је наступала самостално, као и увек, не менавши своје ставове и грађани су јој указали поново, очекивано поверење, од укупно двадесет чланова Скупштине, Српска радикална странка је освојила седам. Међутим остале странке, групе и сви остали формирали

су разно-разне коалиције, и то: СВМ(Савез војвођанских Мађара) са ДС-ом (Демократска странка), СПО-ом (Српски покрет обнове) и део ДЗВМ-ом (Демократска заједница војвођанских Мађара).

Ова коалиција је катастрофално изгубила, наиме, „крадљивци кожних јакни... (ДС) је и овог пута добро пресвукла коалиционог партнера СПО, и ово је пута свој политички успех базирала на снази СПО-а, на његову лаковерност, те се тако и представљала као „озбиљна... партија.

ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА НЕ ПОСТОЈИ!

ДС на локалном нивоу нема организовану страначку инфраструктуру, практично не постоји.

Заједно, у лакрдијану, непоштену, односно у „поштену... лагању народа, изиграла је и овога пута свог „љубавника...“ као и на прошлим Изборима за одборнике у Скупштину општине Ковачица, када га је удедила на сед бирачких места не предложи ни једног кандидата за одборника, све због заједничког партијског интереса. Веома неозбиљно, балаво. Овог пута, договор, иема је била да сви чланови и симпатизери СПО-а гласају за СВМ, ДС и ДЗВМ, а да ће и ови покренути своју гласачку машину. Како је договорено, тако и би, СВМ, ДС и ДЗВМ су покренули своју гласачку машину, али само у своју корист, тако да је од десет кандидата СПО-а прошао само један, нису ни СВМ и ДС много боље прошли, од дванаест кандидата само су три прошла. Свуда где деле или узале у коалицију СПО и ДС, увек је то у корист „поштеног...“ а на штету Српског покрета обнове. Демократска странка не сме самостално да изађе на изборе, било на којем нивоу, од савезних па до самих месних избора. ДЗВМ је добио девет чланова Скупштине од предложених двадесет кандидата. Мора се истаћи, као закључак, Српски радикали су остали доследни својих принципа и политичког опредељења умерене деснице, то смо доказали од 1993-1997 године, много смо у Месној заједници урадили, још је много остало да се уради, остаје на новом сазиву Скупштине да настави квалитетан рад. Неће се дозволити никакво политичко уплитање у послове месне заједнице и неће се дозволити да грађани Дебељаче исплаштају неумереним, неживљеним страначким Одукама Демократске странке, Демократске заједнице војвођанских Мађара и Савеза војвођанских Мађара. Српски радикали су ту због грађана.

САСТАВ СКУПШТИНЕ МЗ ДЕБЕЉАЧЕ

1. Алфелди Лајош, ЈНА 2.....ДЗВМ
2. Ановић Милан, М.Тита 23/а.....СРС
3. Бањаи Пал, Ракоци Ференц 13.....ДЗВМ
4. Барна Иштван, Петефи Шандор 65.....СВМ
5. Бан Ђула, Петефи Шандор 63.....ДЗВМ
6. Бечеи Шамуел, С.Ковачевић 56.....ДЗВМ
7. Велимировић Михајло, П.Шандор 17.. СРС
8. Горчић Зоран, Серво Михаљ 73.....СРС
9. Дечов Тамаш, С.Ковачевић 66.....ДЗВМ
10. Ђуричов Пера, Максима Горког 36... СРС
11. Киш Ерне, Карла Маркс 36.....ДЗВМ
12. Кришан Мирко, Немет Петер 47..... ДС
13. Ковач Михаљ, Немет Петер 104/а.....ДЗВМ
14. Лилингер Ђерђ, Немет Петер 18.....ДЗВМ
15. Митић Петар, Максима Горког 7..... СРС
16. Мергеш Естер, С.Ковачевић 37.....ДЗВМ
17. Мергеш Шандор, С.Ковачевић 37..... СВМ
18. Рибар Ђула, Пап Пала 66..... СРС
19. Саванов Зоран, Киш Ференца 2.....СРС
20. Хлебеч Драгутин, Пролетерска 58..... ГГ
21. Цинцар Стеван, Ракоци Ференц 41.....СПО
22. Чешљар Драган, Максима Горког 50.....СРС
23. Шимон Иштван, Жарка Зрењанин 53.....ДЗВМ
24. Шимшић Милан, Свегозар Марковић 10/а..СРС
25. Шимшић Ратко, Немет Петер 100.....СРС

КАНДИДАТИ ЗА ПОСЛАНИКА У СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. ЈОВАН ДАЈА из ОО СРС Бела Црква
2. ВАСИЛИЈЕ МИНИЋ из ОО СРС Панчево
3. ЧЕДОМИР ДУМБЕЛОВИЋ из ОО СРС Опово
4. ЗОРАН САВАНОВ из ОО СРС Ковачица
5. ЗОРАН ЈАЋИМОВСКИ из ОО СРС Панчево
6. ПЕТАР МИЛОШЕВИЋ из ОО СРС Панчево
7. СРБОЉУБ МАРИНКОВИЋ из ОО СРС Ковин
8. НИКОЛА КРАВИЋ из ОО СРС Планиште
9. ВОЈИСЛАВ ВЛАЈИЋ из ОО СРС Панчево

ИЗВЕШТАЈ ПРЕДСЕДНИКА Скупштине Месне заједнице Дебелача

ПРВИ ПУТ ПА РАДИКАЛ

И поред два покушаја да се Извештај презентује слушаоцима Радио Ковачице, грађанима Дебелаче, нисе успело.

„Поштовани слушаоци радио Ковачице, грађани, домаћини Дебелаче, у нашем селу се 1993 године десило нешто ново, ред ствари се променио после педесетпет година једноумне власти, по први пут у историји села у Банату, Дебелаче, за председника Скупштине месне заједнице биран је Србин, први пут у Србији, у Дебелачи на власти су Српски радикали.

Први конкретни потези нове власти у Дебелачи показали су да је њен императив - задовољан грађанин. Радно време у месној заједници је продужено, незнатно, али је продужено од 6,00 до 14,00 часова.

Љубазност и предусретљивост администрације је према грађанима, заборављена у времену јавашлука, враћена је. Ни један службеник није питан којој странци, нацији или религији припада, једино мерило је било рад и резултати рада, с тим да се мора рећи и то да се још многи недостаци службеника у месној заједници морају отклонити како би иста била сервис за грађане.

УРЕЂЕЊЕ СЕЛА ДЕБЕЛАЧЕ

Нова пракса осветлила је Дебелачу, једна од првих акција нове власти је била и целокупно реновирање, замена дотрајалих арматура и сивалица, промењено је у два пута око 500 обичних сивалица, око 150 живиних сивалица и 70-80 живиних арматура.

Све странке, парламентарне, добиле су просторије за свој страначки рад, с тим да ДЗВМ и ДС до данашњег дана нису ни врата отворили од тих просторија. Дебелача светли другим светлом, другим начином, покушали смо да заборавимо све неправилности, махинације и негативно-сти предходног руководства

Месне заједнице, у супротном би правосудни органи имали посла, а затвори би са новим, „финијим“, особљем попунили своје капацитете.

На основу вођених разговора са грађанима и уочене ситуације на терену, ја, председник Скупштине и Извршни одбор Скупштине предлагемо Скупштини, а која доноси Одлуку о враћању ЈКП-а у просторије месне заједнице, да се депонија смећа уреди, кући гредер-гусеничар, адаптира зграда месне заједнице, споља и изнутра (адаптацију зграде додељуемо на јавном конкурсу ДП „Нови Дом-Грађевинар“, из Дебелаче, новац који су грађани издвојили путем месног самодоприноса враћа им се непосредно назад). Након адаптације спољнег изгледа зграде, мењамо дотрајала улазна врата са чистим, великим, масивним храстовим вратима (која израђују радници ДП „Нови Дом-Столарија“, из Дебелаче на челу са тадашњим директором Андријом Мијаиловићем), а поред улаза, са десне стране, постављамо велику месингану плочу са грбом Савезне Републике Југославије, натписом српским ћириличним писмом и на мађарском језику, језику националне мањине која живи на просторима села Дебелача.

ДЗВМ УВОДИ ДЕБЕЛАЧИ ЕМБАРГО

Поред међународних притисака на Републику Србију, у Дебелачи се суочавамо са додатним проблемима, са остацима поражених снага из „војвађанских догађања народа“, 1988 године, не патриотским политичким партијама, са остацима Агоштонове и Касине сепаратне политичке организације, као и Ђинђићеве накарадне издајничке политике, којима целокупна економска и политичка ситуација даје додатну снагу за подирање Србије, самим тиме и месне заједнице Дебелача. Нажалост не функционише све онако како је zamiшљено, одборници ДЗВМ-а, на челу са Керекеш Имретом, Тот Имретом, Мужик Вероном и њиховим присвесцима из СПО-а и ДС-а, на

челу са републичким послаником Демократске странке (демократске само у називу) Крижан Мирославом, формира коалицију за рушење радикалске власти, успоравање и блокирање рада органа месне заједнице, крајња мера коју су урадили је та да су на Извршном одбору Скупштине општине Ковачица, уз сагласност тадашњег председника општине господина Северинија, старог аутономаша, човека који је својевремено протеривао „коферације“, (придошле Србе колонисте са Косова), човек који је био председник ове политичке коалиције, никако председник општине Ковачица, донели Одлуку да се припадајућа финансијска средства Месној заједници Дебелача обуставе, блокирају, уведе ембарго, селу Дебелача, грађанима Дебелаче. Одлуку је потписао, јер је и дао предлог, господин Керекеш Имре, тако да нам и дан-данас у ЈИК банци Београд, ПП Панчево 100.000,00 динара стоје и не могу се користити. Радикалне и сасвим нове потезе грађани нису сасвим добро разумевали, те им је упорно и детаљно ваљало објашњавати сваки потез.

НЕИСПРАВНА ПИЈАЋА ВОДА

Грађани Дебелаче и нова власт нису водили битку само за обезбеђење основних комуналних услуга, већ смо имали проблема и са дистрибуцијом воде, самим тим и са хигијенски и бактериолошки неискправном пијаћом водом, локални водовод, који су изградиле грађани путем месног самодоприноса и личним финансијским издвајањем, не задовољава основне хигијенске услове и здравствени радници, у најмању руку, би требали да забране употребу пијаће воде без претходног прокувавања, те смо се ми заложили да изградимо и изградиле смо петнаест бунара, улична бунара, четири је било у функцији, тако да сада село Дебелача, враћајући се традицији, има укупно деветнаест уличних бунара.

ПРАВОСЛАВНА КАПЕЛА НА ВЕЛИКОМ ГРОБЉУ

Грађани Дебелаче жалили су се и на ситуацију око локалних гробља, једно тзв. „Велико гробље“, друго тзв. „Мало гробље“, наиме одржава се само мало гробље, док се велико гробље уопште не одржава од стране ЈКП-а коме је СС Ковачица пренела на управљање, без сагласности власника Месне заједнице, одржава се само у делу где га одржавају сами грађани. ЈКП се само брине како да убере гробарину. А онда, као из ведра неба „неко“, се сетио, обична политичка досетка, да сагради и на великом гробљу капелу, да, ето, удовоље и „њима...“ Мора се рећи и ово да су између 1985-1990 године локални моћници,

господин Хеђеш Михаљ, Шо-мођи Шандор и остали, забрањивали сахрањивање на овом гробљу, јер су се на овом гробљу углавном сахрањивали преминули грађани српске народности, те да је тежња била да се ово гробље затвори и да се мало гробље прошири, изгради капела, што се и учинило (све уз потребну документацију, носилац финансирања је била МЗ), док се на малом гробљу углавном сахрањују преминули грађани мађарске националне мањине. Дебелачки, тзв. „моћници“, су се састали и одлучили да сазидају и на великом гробљу капелу, не тражећи сагласност од Месне заједнице, власника јавне површине, без плана, нацрта, без грађевинске дозволе, без сагласности комуналног инспектора, без одређених, потребних, неопходних дозвола, а на основу Закона Републике Србије, државе у којој и они живе, без обзира што им се ти закони не свиђају, они се морају поштовати. И на крају, не питајући грађане Дебелаче какву капелу за своје преминуле желе. Морали су грађани да се питају, морало се знати да православци имају своје обичаје, културу, историју, да су православне капеле са великом бакарном куполом и православним крстом, морало се водити рачуна о величини капеле, а не да она, са трезуно започетим радовима, изгледа и одговара мало већој гаражи. Капеле се граде на улазу или код улаза у гробље, да се око капеле зелене површине уређују, да се обезбеђе паркин и тд... Морали су то знати јер су господин Татар Ференц и господин Тот Јасло грађевински стручњаци, њихову стручност или у њихове политичке намере. Захваљујем се као председник Скупштине месне заједнице Дебелача и у своје лично име господи Јејшин Шари на спонзорству за изградњу капеле од 15.000,00 динара, али јој морам скренути пажњу да је обманута од стране господина Татар Ференца, директора ЈКП-а, и њен прилог није утрешен наменски за изградњу капеле на великом гробљу.

ОСНИВАЊЕ ФОЛКЛОРА

Морамо напоменути да смо били веома присутни у култури, залагали смо се за очување и неговане културне традиције српског народа, јер она представља јединствену цивилизацијску основу на којој се формирала свест о сопственом идентитету, а и неговане културне традиције других националности које живе на територији месне заједнице. После дугог периода формиран је и српски фолклор, уз будно око госпође Валерије Ђорђевић, Вере Милићев, Велимира Жебелан, Томислава Ђорђевићи Момира Милићев, тако да данас преко 150 младих уче све врсте народних игара.

НАСЕЉАВАЊЕ ДЕБЕЉАЧЕ

Органи месне власти много су учинили на прихват и збрињавање прогнаних-избеглих лица из Републике Српске Крајине и Републике Српске, тако да се у периоду од 1991 године до данас у Дебелачу доселило више од тристо протераних Срба, који су углавном тешко материјалног стања. Организован је и инициран рад Месног здруженог крста и у више доброволних прикупљања материјалне и натуралне помоћи од свих грађана Дебелаче, несебично помагали унесрећеним, прогнаним лицима. Помагали смо Дому здравља у адаптацији зграде и изградњи паркинга испред зграде (овде нам је директор Тот Ласло, ДП „Грађевинара“, Дебелача зарачунао 12.000,00 динара, изузетно много), завршили смо све тротоаре.

СРБИЈО ИЗАБИ НА ИЗБОРЕ!

Не можемо, а да не споменемо предстојеће Изборе за органе Месне заједнице (у међувремену су спроведени). Избори су на прагу, председнички и за Скупштину Републике Србије. Најважнији за грађане Србије, села Дебелаче у последњем дугом низу година. Разлог за придавање важности овим Изборима је мукотрпан рад Српске радикалне странке, српских радикала, ови избори ће одредити даљи пут и правац Србије, самим тиме и најбог села Дебелаче, ка традицији, економском и културном опоравку, све коначичаре тог развоја ће овим изборима грађани својим гласом, правим избором, елиминисати. Ако грађани Дебелаче не гласате на месном нивоу за Српске радикале, немојте исту грешку да направите на много судбоноснијим Изборима за председника и за Скупштину Републике Србије, 21.09.1997 године. Грађанима остаје могућност да стварно одлуче како ће убудуће живети, остаје им могућност да на овим изборима дају свој глас једино правим кандидатима, кандидатима које је предложила Српска радикална странка, јер су радикали спремни, способни и одлучни да Србији поврате име и углед.

Ми, Српски радикали смо се доказали пред грађанима Дебелаче, те смо спремни да и Дебелачу која је заборављена негде у прашини јужно банатских путева, који из Дебелаче не воде никуд, захваљујући некадашњим дебелачким „моћницима“, поврате све оно што су јој они украли и одузели.

БАН-ЦРНИ, ЛИПЕ ИЛИ ТОПОЛЕ

Први пут, у току мандата од четири године, сазвао сам политички округли сто и са свим странкама које делују на територији Месне заједнице Дебелача, обавио са њима разговор, те на основу њихових предлога

Скупштина је донела посебну Одлуку о организовању и спровођењу избора. Све приче које сада причају појединци и групе нису у складу са постигнутим договором, тако да их ни не схватам озбиљно, већ ми делују сувише детињасто, па чак и балаво. У међувремену је дошло до реализације пошумљавања и измена топола младим садницама канадске тополе, на основу Одлуке Скупштине месне заједнице из 1994 године, на предлог члана Скупштине и Извршног одбора господина Бан Буле, који је одмах имао и извршиоце господина Фекете Булу ст и Мате Шандора (Липа), али када је господи Бан Була пренео захтев Скупштине да се тополе посеку, пањеви изваде, простор од пута уреди два метра, под одређеним углом, и посади 500 комада младих садница канадске тополе, господи захтеви Скупштине нису одговарали. Упутало се, још је пар пута покушао господин Бан да нађе извршиоца, безуспешно, поремећени су планови око сече топола без надокнаде месној заједници, поремећени су планови око јефтине израде паркетских палета и око поделе најслађе зараде, ништа ниси уложио, а добио си све. Када се извођач појавио, који је прихватио све услове, чак и услов да то буде 1500 канадских топола и 50 белих бреза за центар села, створио се проблем, дошло је до окупљања грађана, политички активних грађана, активних у сепаратистичким организацијама као што је ДЗВМ, СВМ, припомогнуте са ДС. Коришћени су методи које користи шиптарска-иредента, у прве редове су гурнута деца и жене, а ови, организатори, сакривали су се по замраченим шумарцима парка, нестрпљиво очекивали да дође до инцидента, како би имали своја смрдљива уста нечим да испирају. Нису успели да испровоцирају Српске радикале, који су смирено и сталожено стајали по страни, док је председник Месне заједнице у маси политички одређених грађана аргументовано, стрпљиво одговарао на провокативна питања. Додуше било је ту и залуталих грађана, избеглица, којима је речено да ће се у месној заједници делити хуманитарна помоћ, другима да се окупљају грађани ради лоше воде и сл... Срамотно. Хушкачи су најалост бирано у Скупштину месне заједнице као чланови. Унапред ми је јасно који ће њихов задатак бити.

ЗА БОЉЕ СУТРА

Скупштина месне заједнице планира:

1. Просторним планом Републике Србије створена је могућност да Месна заједница Дебелаче упути захтев за детаљније и прецизније утврђивање изградње пута Дебелача-Опово;
2. Завршити адаптацију зграде месне заједнице;
3. Почети са генералном ада-

птацијом уличног осветљења, на сваком углу живина сијалица;

4. Почети са адаптацијом парка и зелених површина, постављање функционалних корпи за отпадке, поправка старих клупа и постављање нових клупа, рушење нужника код протестанске-реформаторске цркве, чишћење и затрпавање са здравим думусом, садња украјног шибља и дрвећа;

5. Пошумљавање и измена топола младим садницама канадске тополе;

6. Наставити са изградњом путева по Дебелачи;

7. Асфалтирање пута око пијаци од самопослуге до основне школе;

8. Изградња паркинга код пијаци, са обе стране пијаци, постављање саобраћајних знакова за паркин одређене врсте возила;

9. Равнање вашаришта;

10. Изградња путева по вашаришту;

11. Адаптација куће на вашаришту;

12. Уређење великог гробља и изградња капеле по пројекту;

13. Изградња стајалишта за аутобусе по пропису за стајалишта;

14. Изградња тротоара према ПДС-ФО „Мола“, Дебелача.

На крају, позвао бих све грађане да изађу на гласање за избор чланова у Скупштину месне заједнице Дебелача, 17.08.1997 године, као и на ИЗБОРЕ ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ЗА ПОСЛАНИКЕ У СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,

21.09.1997 године.

Србија је вечна док су јој деца верна!
Радикали су за село, град и поштен рад!
Грађани, ми Вас нисмо изневерили!
Ми не обећавамо, ми радимо!

Користим прилику да се захвалим екипи Радио Ковачица, господину директору Мартину Ширки и госпођи Естер Вурин што су ми омогућили да преко општинског Радија, грађане Дебелаче, па и шире, упознам са радом органа Месне заједнице и чланова Српске радикалне странке у органима Месне заједнице Дебелача.

Желим да Православној цркви у Дебелачи и свим верницима честитам црквену славу 19.08.1997 год.

-Преображење Господње.-

Хвала свима на стрпљењу!..

Зоран Саванов

ВЕЛИКА СРБИЈА ОБЈАВЉУЈЕ

У децембру 1994 године „Банатске новине“, из Панчева

су објавиле један текст где је текст писац напао Српску радикалну странку Месни одбор Дебелача, реаговано је одмах, написан је текст истине, послат, али од стране „Банатских новина...“ односно Банатског форума никада није објављен. Овом приликом објављујемо текст „Дебелача, вашарско место од Торонтала до данас...“ а са поднасловом „Вашар је био...“ од аутора господина Василија Попов, који више није на овоземаљском ужитку.

ТЕКСТ ИСТИНЕ

„На основу Закона о штампи, а поводом изношења нечуживих лажи у Вашем листу, захтевам да се овај текст у целости објави. Читајући, сасвим случајно, Ваше „Банатске новине“, бр.4 од децембра 1994 године прочитао сам текст Василија Попов „Вашар је био...“ и текст сеоског, мађарског свештеника Чете Семени Иштвана, у преводу Чкркић Вере, „Дебелача од Дебелог Јаше...“ Вулгарност најниже врсте и примитивизма ме увредише, као човека, као припадника српског народа који је оваквим и сличним вређањима непрестано изложен, а да апсолутно ничим није то изазвао или заслужио.

УНИШТЕЊЕ СРПСТВА

Члан сам Српске радикалне странке, национално одређене странке, са јасним циљем, да служимо српству, пружајући отпор онима који га угрожавају својом жудњом за уништењем српског националног бића, својом саможивошћу, својим безбрижним уским интересима, својим додворавањем, а заборављају своје порекло, на свог деду, оца, себе. Стичем утисак, читајући Ваше банатске новине, исти број, да се мађарска и немачка национална мањина фаворизује, „опет“, и то од пар самозваних новинара, између осталих и господина Василија Попов, сенилног чичице, господина са штапом у једној и кишобраном у другој руци, не изненађује ме његово додворавање анти-српским елементима и што на уштрб српства велича све неспрско, што му је, вероватно, пренешено и остало од аустроугарске антисрпске политике и од Алфонса Далмоа (рођеног Стипе Томичића, шефа аустроугарске телевизије и својевремено аташе за штампу усташке државе у Берлину), а вероватно се нећу изненадити, ако се у следећим његовим, и њему сличним текстосцима, текстовима оправда геноцидно понашање Мађара и Немаца у Бачкој, Банату, Срему, Јасеновцу, Јастребарском, Превилцу итд...

ПРВИ ПУТ СРБИН

Ваше је право да мислите и да се залажете за нешто и за не-

кога, али дозволите да и други имају своје мишљење и право да то, као што сте и Ви учинили, јавно, у Вашем листу, изнесу. Сумњам да ће те дозволити, вреди покушати.

Председника са Скупштине месне заједнице Дебелача, Србин, први пут након 55 година у Дебелачи председник месне заједнице није Мађар. Засметало је. Засметало је „господи, која је водила грађане и место Дебелачу у пропадање, све се то да видети, дођите у Дебелачу.

Село опустошено, бивши сеоски моћници сада уживају у благодетима свој пустошења, шеткају се парком у друштву крера луталица.

Смета им што је председник Србин, први пут након 55 година, први пут у историји насељеног места, први пут и баш српски радикал.

Верујем да би лакше преболели синдром звани „Србин“, и то да је по први пут председник, али само да је неко други, неко сличан Вама, само не радикал (и само не Србин).

Засметало је господи што ће се открити и на светло дана изаћи сва њихова криминална дела и лоповлуци, што ће се грађанима јавно изнети да су својим средствима месног самодоприноса финансирали странку Андраша Агоштона, те покушале на све могуће начине, па и на овај начин, чичице Василија, да заштите своје моћнике, да изруже Србина, Србе.

СРПСКО БРАТИМЉЕЊЕ

Да ли се правдати пред Вашим читаоцима и полемисати са вашим текстописцем?

Зашто бих се освртао на лажи објављене у вашим новинама, да ваше виђење српског народа, који је по вама поружнео, сакал, сулуд, збленут, пометен, одбожен и безразложан, зашто Вам сметају Срби у Дебелачи?

Зашто Вам је засметало братимљење Месне заједнице Дебелача и Месне заједнице Душановац (географски се налази код Вуковара)?

Зашто Вам не смета фалсификовање историје настанка места Дебелача?

Зашто Вам је циљ да кривицу неуспеле прославе „200 година насељавања Дебелаче мађарском националном манином.. пребаците на српске радикале?

Зашто износити лаж да су српски радикали ометали већ неуспелу прославу, обману Агоштанове багре, да под плаштом „200 година заједно.. сви грађани у Дебелачи прославе долазак Мађара на ове просторе?

Зашто Вам сметају рудари из Костолца у својим рударским униформама и Славонци са својим скромним музичким инструментима?

Битно је да пишете оно што „Ви видите.. и да „пишете оно што други не смеју.. храброст је лепа особина, али то није ваша врлина, Ви текстописци, таквих

текстова, радите против духа и традиције српског народа, јер својим писанијама дајете криву слику о Србима и пружате јефтину храну онима који и данас скупљају разне „доказе.. о облицима српског антисемитизма. Српски народ, у целини, никада у историји није био антисемитски расположен, што се може рећи и за данашње генерације, па управо зато не би требало дозволити да се овакви текстови презентују јавности (а све позивајући се на слободу штампе), очигледне подметачине од непријатеља срства. Оваким презентовањем ствари Ви можете бити само инструмент и слуге за остварење интереса других „културних и духовних.. народа, јер као такви ви немате права на државу, ни на културу, ни на духовност, ни на своје национално биће. То није Србин.

ЈАНИЧАРИ И ВАЗАЛИ

У Србији вазда је било, као што и данас има, јаничара и вазала, који ће издати своју нацију и веру, историју и све што је свето српском народу, само да би се неком додворили, не увиђајући своју духовну беду и наш презир. Питање је само једно: да ли ће они који се осећају Србима, на овим војвођанским просторима, ма од куд дошли, дозволити то загађење српског духовног простора и вребање, плување и понижавање српског народа из пера таквог „Србина.. какав је чичица?

БУЂЕЊЕ „ЛАЛОША..

Перо текстописца Василија Попов забодено у срце и вену српску, крвљу српском, најалост, испише своје текстове.

Панчевачки и црепајачки културбунд, тај круг „војвођанске интелигенције.. (између осталих и редакцијски састав „Ванаццјаг- банатских новина..) који се истиче идеологијом, чији је основни циљ да свом народу (ако се они уопште могу сматрати и ако се они уопште осећају припадницима српског народа) подастру све оне оптужбе које долазе из иностранства и они на томе здружено раде, нико им не прави ни најмање сметње.

Своје антисрпске ставове пропагирају, желећи да се покажу као објективни интелектуалци, да би добили негде на одређеном месту аплаузе и признања. Они животне интересе властитог народа и властите државе, или њеног остатка, бацају под ноге и казују: ви имате право што нам намећете санкције, имате право што нам претите смаком света, земљотресом.. па сви ви који мирно обављате „високо морални.. и помало ризикантан посао ружења властитог народа, молите се, да, не дај Боже друге Србије.

Сигурно је да ће историја проценити, нарочито српски народ, све што се дешавало деведесетих и забележити срамну кола-

борацију малих шићарија и њихових кружића, новокомпонованих војвођана „лалоша.. и буђење старог аутономашког, оронолог војвођанског дуда.

Сви они заједно са кругом својих десетак истомишљеника имаће доста секирације око доказивања да су они независни интелектуалци, а колико су они независни толико је независан и њихов лист, па, ипак, не треба их потцењивати. Целу прошлу јесен и зиму провели су у настојању да још једну лаж, о српском народу ван Србије и о „нечистим.. лалошима-дођошима.. коферашима.. како су названи од једног господичића, аутономаша, председника општинског одбора Демократске странке Северинија, направе истином. Ради се, наиме о основној идеји војвођанске „елите.. културбунда, о потреби нестатка „србијанаца.. са војвођанских простора, чак се на једном црепајачком кафићу нашао и најтисе „лошљашима улаз забрањен..

Жалећи за младим животом, бомба која је експлодирала, скоро, у црепајачком кафићу, није одабрала прави.

Банатске новине сведоче о стању људских и националних права у земљи за коју самопроглашени арбитра слободе и демократије, окупљени око новоформиране војвођанске екипе и сличних гротескних кругова, имају само речи хвалоспева за све што није српско, па се у споменику и осталим текстовима говори, а сви би требало тако да их схвате, како су Срби у Дебелачи (па и шице) проклетине, шовинистички настројени према јадним Мађарима, и да их све треба, Србе, кажњавати што су докле 55 година смело и отворена срца запевали „Тамо далеко.. „Боже правде.. „Срби се веселе.. и што после толико година могу да се збратиме са онима који то исто желе.

ПОВРАТАК ДОМАЋИХ ШВАБА

По свему овоме што је текстописац изнео, свих његових истомишљеника, некаквом језгру будућих тужилаца Србије и српског народа, па чак и можда извршиоце егзекуције над „српским ратним злочинцима.., а вероватно ће се и тражити извињење од мађарских злочинаца (из другог светског рата), у мом горе поменутом тексту, због њихових учињених зверстава над српским народом, а све у том контексту, јер се тада у том моменту тамо нашао Србин, Српкиња и Српче са својим животима.

Вас није брига за измаскриране невинне српске жртве, за побијену децу, за децу која су постала сирочад убијајући мајку, оца, крвавом камом, крвавим твојим новинарским пером. Није Вас брига. Није Вас брига за мртво дете, покидане руке, отворену утробу, извађене

очи, већ водите рачуна и бригујете о „домаћим швабама - фолксдојчерима.. како да њих вратите на „њихова вековна огњишта.. у Панчево, Јабuku, Качарево(Франшвелд), Црепају и Дебелачу.

Господо, уредници „Банатских новина.., виђени сте у Качареу, на сланинијади, свињска маст из препржених банатских, сланинских кобасица цурила Вам је низ браду и гроник, са вашим, увек, трулим и расцветалим, угојеним задњицама шеткали сте се сликајући поједине, вероватно и пописујући, српске куће, како би се ваше „Швабе.. у њих доселиле. Срамно.

Ово није „новински текст.., већ муцаво слово које српче смисао необјашњиве трагедије српског народа на овим просторима, тежњу свих Вас да се затру српски корени и у огњиштима погасе ватре, да Српкиње не рађају мушку децу, ово није текст за правдање и полемике, ово је текст истине.

Најлакше праштају они који немају шта да опросте, јер непријатељи српског народа играју на ту карту, говоре и пишу „Србе треба истребити, побити, раселити, не штетити ни децу, ни старце, а ако којим случајем не остваре то што желе, ако Срби победе опростиће им, јер Срби су бољевин народ, склон ка праштању..

Валало би да се и ми уразумимо, да ставимо до знања, да ћемо за свако зло вратити злом, а сада само треба памтити, шта се не да запамтити, тога има много, треба, и овако, на овај начин записати.

„Гром загрми на Светог Саву, усред зиме кад му време није..

Зоран Саванов
Дебелача

Vašar je bio...

Vašari.

Stecište zanatlija, trgovaca, vašardžija, besposličara, lopova, konjokradica, džambasa, kockara, opsenara, cirkusanata, obesnih seoskih veseljaka, momaka i devojaka sa varjačama u rukama. Vašarske šatre, muzikanti, harmonikaši, tamburaši, pevačice i još neke dame, violine i cigani (onda još nisu postojali Romi). Praznik, po tri dana, četiri puta godišnje. Po jedan za svako godišnje doba.

Nekad tako bilo. A danas, sve se obavi za jedno pre podne. Po pravilu petkom. Ostale priče, ostalo ime Debeljače, poznate po njenim vašarima. Ona sama jedva traje, kao što i cela Vojvodina jedva da postoji. Zakoračila je u treće stoleće, a samo su sećanja ostala na prethodna doba, koja kao da su iz legende.

Velikogospojinski vašar (po pravoslavnim svecima debeljački vašari se i nazivaju) 1994. je trebalo da obeleži i jubilej sela. Okupilo se mnogo sveta, onih i koji su zvani, a i onih koji nisu. Svetkovina je trajala četiri dana. Za tu priliku otvoren je lepo uređeni novi muzej, održana je izložba o starim vašarima, nadmetali su se domaći i iz drugih mesta, održana je mala pozorišna predstava. Gosti iz inostranstva pokazali su narodne plesove, virtioznošću pravih majstora. Improvizirana je tradicionalna svadba sa svim običajima, kako treba, da se ne zaboravi kako se nekad udavalo i ženilo. Svatova je bilo sedam stotina duša! Debeljačani nisu zaboravili ni svog velikana, svoju legendu: seoskog kantora, učitelja muzike, kompozitora, Vitkai Đulu, autora mnogo pevane pesme, i ne samo pesme, nego i proročanstva i predskazanja zle sudbine nas Vojvodana.

"Okrenuću rudu svojih kola

*I ostaviti rodnu zemlju predaka
Gde u bolnom jadu svako srce
Mora da pukne."*

Ta u Debeljači se pevalo, u njoj su čuvane bande svirale, u njoj se veselilo. Debeljačani su uvek znali da cene ljude, ali su znali da cene i novac. Nisu se razbacivali. Ovakva prilika, kao što je jubilara proslava je, ipak, izuzetak. Meštani su organizovali proslavu doseljavanja, sakupili su sredstva, dovoljna da ugoste svakoga koji se tih dana obreo u Debeljači. Davao je

priloge ko je koliko mogao. Da se neko lepo primi, nije se pitalo odakle je i kako govori. Jedino Mesna zajednica ništa nije dala, a ni Opština, ni Pravoslavna crkvena opština, a ni država. Kao da se ovo njih nije ticalo. A verovatno i nije. Pa i nije bitno.

Pravoslavac protiv svih

Na sred sela nalazi se monumentalno zdanje, Reformatska crkva, građevinarsko remek-delo, podignuto pre više od 150 godina.

Poslednjeg dana svetkovine, a bila je nedelja, u njoj nije bilo mesta ni za stajanje. Crkveni velikodostojnici, i domaći i strani, činodestvovali su po svom redu. Sveštenici drugih veroispovesti, osim paroha mesne Pravoslavne crkve, su došli u pohode da i delom pokažu da ima još ljudi kojima je stalo da vlada sloga između ljudi raznih vera. Za to vreme u porti svoje crkve pravoslavni paroh je nestrpljivo iščekivao svog sabrata, paroha, koji je za tu priliku došao iz Slavonije kako bi se zbratimio sa Debeljačom. Nije ga dočekao jer je Slavonac negde zalutao i od bratimljenja nije bilo ništa. Propala je prilika da se Debeljača zbratimi sa nekim mestom iz okoline Vukovara čije ime nikome nije poznato.

Minijturni biser novije arhitekture, Pravoslavna crkva, na samo nekoliko desetina metara od protestantske je zvrjala prazna. Usred sela, ispred Mesne zajednice je bila podignuta zastava, oko nje je igralo kolo, nasred kola svirali su svirači čija je trešteća muzika narušavala mir u crkvenim zdanjima. Na sred puta, valjda za svaki slučaj su bila parkirana milicijska patrolna kola. Nedaleko odatle su bila primećena i dva autobusa vukovarske registracije. Prethodnog dana dovezli su stolinjak putnika iz Slavonije koji je trebalo da se bratime sa Debeljačanima. Primili su ih i gostili prvaci mesne Radikalne stranke.

Na rafale koji su tog jutra ispaljeni na kraju sela, niko nije obratio pažnju, jer to i nije bila novina. Ali tog dana su negoveštavali nevolju.

Ko to ruši moje selo?

Tačno u podne je sve počelo.
U predvorju Doma kulture bilo je već sve

pripremljeno da se velikanu muzike i narodne pesme, Vitkai Đuli, otkrije spomen-ploča. Čekalo se da se u crkvi završi čas istorije o selu, seobi i doseljavanju, a da zatim pristignu i zvaničnici, gosti i poštovaoci. Ali, onda su u Dom kulture upali razuzdani radikali i zahtevali da se sve ukloni i da se prostorija smesta isprazni, preteći da će, ako njihova naredba ne bude uslišena, prekinuti svečanost jer su samoinicijativno isplanirali da u istom Domu kulture održe koncert. Kad im već bratimljenje nije pošlo za rukom, rešili su da na ovaj način proslave tridesetogodišnjicu Mesne zajednice! Pozadinu su im čuvali Slavonci, obučeni u malo čudne i nesvakidašnje uniforme za proslave, noseći svoje muzičke instrumente.

Na sreću, bruka nije pukla, zahvaljujući jednom meštanu Debeljače, Srbinu, koji je uspeo da smiri uspaljenu sabraču, bar po imenu.

Na kraju je, ipak, spomen-ploča otkrivena u predvorju Doma kulture. Tu je bila i njegova keci, njegov unuk i snaha, omiljena i čuvena operaska pevačica Vera Vitkai-Kovač. Otpevala je i pesmu "Okrenuću rudu svojih kola", a koju bi drugu. Pevala je i plakala. Pevala je i publika. Za to vreme su gosti koji su u Debeljaču došli bratimljena radi, štimali svoje instrumente.

Posle ručka, gosti su se razišli. Slavlje je bilo završeno. Umesto radosti, razdraganosti, zadovoljstva, ostao je gorak ukus.

Debeljača je započela svoje treće stoleće čekajući sledeći, petkovački vašar.

I sledeće, ako ih bude.

Jer mnogi su već okrenuli rude svojih kola i napustili zemlju svojih predaka, iako im srce puca, povlačeći se pred novim, nepoznatim, sasvim stranim i neprijateljski raspoloženim ljudima. A ti ljudi se čude, kako su u knjizi utisaka zapisali, kako u Srbiji ima još mesta gde se srpski ne govori

Vitkai Đula, kao da je znao, da ljudima sa ovih prostora koji su stotinama godina živeli u slozi, predstoji iščekavanje.

Vašar je bio... A na vašaru...

Vasilije Popov
Zrenjanin

СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ КОВАЧИЦА

НОВО РУКОВОДСТВО У МО СРС САМОШ

Месни одбор Српске радикалне странке Самош на својим редовним изборима изабрао ново руководство.

За председника МО СРС Самош изабран је господин СЕНИША МИРКОВ, за подпредседника МИЛЕТА ПОПОВ, за секретара РАЈКО ДЕСПОТ и за благајника САВА ЖИВКОВ.

Одмах по избору новог руководства, после десетак дана, осетно је порастао број чланства, скупљени су пописи за др Војислава Шешеља и излепљени плакати.

ФОРМИРАН МЕСНИ ОДБОР СРС У УЗДИНУ

Председник Општинског одбора Српске радикалне странке Ковачица, ЗОРАН САВАНОВ, дана: 01.09.1997 године у Месној заједници Уздин, са члановима Српске радикалне странке из тог места формирали су Месни одбор Српске радикалне странке Уздин.

За председника МО СРС Уздин постављен је САША МИХАЈЛОВИЋ, а за остале руководиоце месног одбора постављени су, подпредседник ЈОВАН СТОЈКОВИЋ, секретар МАРИОРА СТОЈКОВИЋ и за благајника КРИСТИЈАН БОСИКА.

ПОКРИВЕНА СВА БИРАЧКА МЕСТА

На основу захтева Изборне комисије за изборну јединицу VII. Панчево, Скупштина општине Ковачица је дала предлог смањења броја бирачких места са 39 на 21, што је од Изборне комисије и прихваћено.

Општински одбор Српске радикалне странке Ковачица, захваљујући залагањем свих МО СРС на подручју општине Ковачица, предао је на време списак чланова бирачких одбора по бирачким местима, тако да је у целини покрио сва бирачка места на територији Општине Ковачица.

Формиран је Изборни штаб од седам чланова. За време и после Избора, све док потреба траје Изборни штаб ће се налазити у просторији Месног одбора СРС Дебелача.

Председник Изборног штаба је господин ФЕРЕНЦ ПАТО из МО СРС Дебелача, његов заменик је господин САВА АТАНАЦКОВ из МО СРС Црепаја.

ПОСЕТА ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА
МО СРС ДЕБЕЉАЧА

ПОСЕТА ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА
МО СРС ИДВОР

СПОНЗОРИ

PTU
ELEGANS-X
BEOGRAD

PTU
KING
BEOGRAD

FOTO
G G A
DIZAJN GRAFIKA & ZLATOTISK

Оснивач и издавач: др Војислав Шешељ • Генерални директор: Александар Стефановић • Главни и одговорни уредник: Сениша Аксентијевић
• Заменик главног и одговорног уредника: Огњен Михајловић • Редакција: Рајко Горановић, Момир Марковић, Мирослав Васиљевић, Наташа Јовановић,
Јадранка Шешељ, Дејан Анђус, Александар Вучић, Рајко Ђурђевић, Коста Димитријевић, Марина Јочић • Редакција прима пошту на адресу: „Велика Србија“,
Француска 31, 11000 Београд